

765

Besluit van 28 december 1979, houdende vaststelling van een regeling inzake het experiment flexibel uittreden uit het arbeidsproces van personen werkzaam bij het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie (Besluit experiment flexibel uittreden PTT-personeel)

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 25 september 1979, nr. AB 79/U1597, Directoraat-Generaal voor Overheidspersoneelsbeleid, Directie Overheidspersoneelszaken, Afdeling Algemene en Juridische Zaken, mede gedaan namens Onze Minister van Verkeer en Waterstaat;

Gelet op de artikelen 125, eerste lid, en 134, eerste lid, van de Ambtenarenwet 1929;

De Raad van State gehoord (advies van 24 oktober 1979, nr. 4);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 18 december 1979, nr. AB 79/U 2301, Directoraat-Generaal voor Overheidspersoneelsbeleid, Directie Overheidspersoneelszaken, Afdeling Algemene en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Verkeer en Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

Dit besluit verstaat onder:

1. Het bevoegd gezag: het gezag dat bevoegd is tot het verlenen van ontslag;
2. De Directeur-Generaal: de Directeur-Generaal van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie;
3. Belanghebbende: degene, die voor 1 januari 1983 de leeftijd van 60 jaar bereikt en die krachtens aanstelling of krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht op de dag van inwerkingtreding van dit besluit en op de dag voorafgaand aan het ontslag of aan de wijziging van het dienstverband in twintig uren per week, als bedoeld in artikel 2, bij het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie werkzaam is in een betrekking die een wekelijkse werktijd vergt van tenminste twintig uren;
4. Uitkering: de uitkering bedoeld in artikel 3 of 4 van dit besluit;
5. Deelnemer: degene die een uitkering geniet ingevolge deze regeling;
6. Laatstelijk genoten wedde: de wedde in de zin van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1948 (Stb. J. 261), dan wel hetgeen daarmee overeenkomt, indien belanghebbende geen ambtenaar is in de zin

van genoemd besluit, vermeerderd met het bedrag der vakantie-uitkering, berekend over een maand, waarop de belanghebbende op de dag voorafgaande aan zijn ontslag, onderscheidenlijk aan de vermindering van de werkzaamheden aanspraak had of bij waarneming van zijn functie zou hebben gehad, met dien verstande, dat:

a. indien deze wedde geheel of gedeeltelijk uit wisselende inkomsten bestaat, ten aanzien van deze inkomsten als laatstelijk genoten wedde of als deel daarvan zal gelden de gemiddelde wedde over de laatste twaalf volle kalendermaanden aan het ontslag voorafgaand;

b. als deel van de laatstelijk genoten wedde tevens zal gelden het bedrag dat over de twaalf volle kalendermaanden voorafgaand aan het ontslag, gemiddeld aan toelagen als bedoeld in de artikelen 22a en 22b, tweede lid, van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1948, dan wel aan prestatiebeloning met toepassing van artikel 23 van genoemd besluit, per maand aan de belanghebbende is toegekend.

Indien in de laatstelijk genoten wedde zoals hiervoor omschreven, anders dan ten gevolge van het verwerven van salarisanciënniteit, wijziging zou zijn gekomen, wanneer de belanghebbende op die wedde in dienst zou zijn gebleven, zal van de dag van inwerkingtreding van die wijziging af het aldus gewijzigd bedrag als laatstelijk genoten wedde gelden.

Artikel 2

1. Het bevoegd gezag verleent behoudens artikel 94, derde lid van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248), aan de belanghebbende, die tenminste de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt en die vóór het bereiken van de leeftijd van 65 jaar zijn dienstverband op grond van dit besluit wenst te beëindigen, op diens schriftelijk verzoek eervol ontslag, met recht op een door de Directeur-Generaal toe te kennen uitkering ingevolge artikel 3, met ingang van de dag waarop het ontslag ingaat.

2. Dit ontslag gaat niet eerder in dan op de eerste dag van de vierde maand, volgende op die, waarin het bevoegd gezag het verzoek om ontslag heeft ontvangen, met dien verstande dat het bevoegd gezag deze termijn zo nodig met ten hoogste drie maanden kan verlengen en dat bij de verlenging in redelijkheid met het belang van de belanghebbende wordt rekening gehouden.

3. Het bevoegd gezag kan aan de belanghebbende, die tenminste de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt, op diens schriftelijk verzoek toestemming verlenen op grond van dit besluit zijn dienstverband voor gemiddeld twintig uren per week voort te zetten, met recht op een door de Directeur-Generaal toe te kennen uitkering ingevolge artikel 4 met ingang van de dag waarop de werktijd van belanghebbende is verminderd. Dit verzoek moet zijn ingediend zes maanden voor de dag waarop de belanghebbende de vermindering van werktijd wenst te laten ingaan.

4. De vorige leden zijn niet van toepassing:

a. indien het bevoegd gezag aanleiding vindt belanghebbende te onderwerpen aan een onderzoek ingevolge artikel 36, derde lid van het Algemeen Rijksambtenarenreglement onderscheidenlijk artikel 31a, derde lid van het Arbeidsovereenkomstenbesluit (Stb. 1931, 354);

b. indien het bevoegd gezag naar aanleiding van de uitslag van het onderzoek als bedoeld onder (a) aanleiding vindt de belanghebbende te doen onderwerpen aan een keuring als bedoeld in hoofdstuk P van de Algemene burgerlijke pensioenwet (Stb. 1966, 6);

c. indien de directie van het Algemeen burgerlijk pensioenfonds bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing heeft verklaard, dat de belanghebbende uit hoofde van ziekte of gebreken blijvend ongeschikt is zijn betrekking te vervullen;

d. indien de belanghebbende een functie bekleedt, voor de vervulling waarvan een leeftijdsgrens is vastgesteld als bedoeld in artikel 97, eerste lid van het Algemeen Rijksambtenarenreglement.

5. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het bepaalde in artikel 1 van het Koninklijk besluit van 13 september 1945 (Stb. F 173) aan de belanghebbende, die de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, op diens schriftelijk verzoek, dat zes maanden voor het bereiken van de leeftijd van 65 jaar moet zijn ingediend, toestemming verlenen zijn dienstverband voort te zetten:

a. hetzij voor zijn gehele werktijd;
b. hetzij voor twintig uren per week met recht op een door de Directeur-Generaal toe te kennen uitkering ingevolge artikel 4 met ingang van de dag waarop de werktijd van belanghebbende is verminderd,
met dien verstande dat het bevoegd gezag telkens na een halfjaar beoordeelt of dit dienstverband kan worden voortgezet.

6. Het dienstverband kan krachtens het vorige lid niet langer worden voortgezet dan tot de eerste dag van de maand volgende op die waarin de belanghebbende onderscheidenlijk de deelnemer de leeftijd van 67 jaar heeft bereikt.

7. Een verzoek als bedoeld in
a. het eerste lid dient uiterlijk voor 1 oktober 1982 door het bevoegd gezag te zijn ontvangen;
b. het derde en vijfde lid dient uiterlijk voor 1 juli 1982 door het bevoegd gezag te zijn ontvangen,
met dien verstande dat het ontslag onderscheidenlijk het (gedeeltelijk) voortzetten van het dienstverband op grond van dit besluit niet later kan plaatsvinden onderscheidenlijk niet later kan aanvangen dan met ingang van 1 januari 1983.

Artikel 3

1. De uitkering, bedoeld in artikel 2, eerste lid, bedraagt behoudens het bepaalde in het tweede lid de som van:

a. het bedrag van het ouderdomspensioen, waarop de deelnemer krachtens de Algemene burgerlijke pensioenwet uit hoofde van het ontslag recht zou hebben, indien hij op de datum van ingang van het ontslag de leeftijd van 65 jaar zou hebben bereikt, verminderd met een bedrag gelijk aan het inbouwbedrag volgens hoofdstuk J, paragraaf 2, van die wet, voor de berekening waarvan wordt uitgegaan van het hierna onder b bedoelde bedrag, en
b. het bedrag, genoemd in artikel 8, eerste lid, onderscheidenlijk tweede lid, van de Algemene Ouderdomswet (Stb. 1965, 429) vermeerderd met zoveel procent als het volgens artikel 22b van die wet geldende percentage van de vakantie-uitkering bedraagt.

2. Indien de echtgenoot of echtgenote van de deelnemer recht heeft op algemeen pensioen krachtens de Algemene Ouderdomswet dan wel op een uitkering als in dit artikel bedoeld bedraagt de uitkering het bedrag, bedoeld in het eerste lid, onder a.

3. Indien een pensioen van de echtgenoot of de echtgenote van de deelnemer uit hoofde van zijn of haar recht op algemeen pensioen krachtens de Algemene Ouderdomswet een vermindering ondergaat, wordt het bedrag van die vermindering met overeenkomstige toepassing van artikel J 15, eerste tot en met vierde lid, van de Algemene burgerlijke pensioenwet voor zover mogelijk in mindering gebracht op het bedrag gelijk aan het inbouwbedrag, bedoeld in het eerste lid onder a, en wordt dat bedrag voor zover mogelijk zo nodig verder verminderd in dier voege, dat de som van dat verminderde bedrag en de vorenbedoelde vermindering van het pensioen 80 % van het algemeen pensioen krachtens de Algemene Ouderdomswet niet overschrijdt.

4. Artikel A 8 van de Algemene burgerlijke pensioenwet en de krachtens dat artikel gegeven algemene maatregelen van bestuur zijn ten aanzien van de in dit artikel bedoelde uitkering van toepassing.

5. De gegevens die de Directeur-Generaal nodig acht voor de vaststelling van de uitkering dienen door of namens de belanghebbende onderscheidenlijk de deelnemer te worden verstrekt.

Artikel 4

1. De uitkering, bedoeld in artikel 2, derde en vijfde lid, bedraagt een zodanig gedeelte van het bedrag van de uitkering, berekend volgens artikel 3, eerste lid tot en met derde lid, als evenredig is aan de verhouding waarin het verschil tussen de voor de deelnemer laatstelijk voor de vermindering van de werkzaamheden geldende werktijd en de als gevolg van die vermindering voor hem geldende werktijd staat tot eerstbedoelde werktijd.

2. Met ingang van het tijdstip,

a. waarop de deelnemer dan wel de echtgenoot of de echtgenote van de deelnemer recht verkrijgt op algemeen pensioen krachtens de Algemene Ouderdomswet;

b. waarop de echtgenoot of de echtgenote recht verkrijgt op een uitkering, bedoeld in artikel 3,

wordt de uitkering als in dit artikel bedoeld herberekend met inachtneming van artikel 3, tweede en derde lid.

3. Artikel 3, vierde en vijfde lid, zijn ten aanzien van de in dit artikel bedoelde uitkering van toepassing.

Artikel 5

De uitkering wordt in maandelijkse termijnen betaald.

Artikel 6

1. De deelnemer van wie ingevolge de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet (Stb. 1965, 429) ter zake van deze uitkering premie wordt geheven ontvangt een vergoeding met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet gemeenschappelijke bepalingen overheidspensioenwetten (Stb. 1972, 650).

2. De in het eerste lid bedoelde vergoeding wordt berekend volgens de formule:

Vergoeding = $U \times \frac{a}{100-a}$, waarin: U voorstelt het bedrag van de uitkering,

eventueel na toepassing van artikel 7, niet inbegrepen de vergoeding waarover ingevolge de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet premie wordt geheven en a voorstelt de som van de percentages van de ingevolge de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet geheven premies, met dien verstande dat:

1°. de vergoeding naar beneden wordt afgerond op tiende gedeelten van een gulden,

2°. de vergoeding per jaar niet meer bedraagt dan het bedrag dat maximaal per jaar aan premie krachtens de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet wordt geheven.

3. De vorige leden zijn van overeenkomstige toepassing ter zake van de premie, die een deelnemer ingevolge de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet verschuldigd zou zijn geweest, indien hem niet krachtens artikel 36, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 48, eerste lid, van genoemde wetten vrijstelling van premiebetaling zou zijn verleend.

Artikel 7

1. De inkomsten die de belanghebbende onderscheidenlijk de deelnemer geniet of gaat genieten uit of in verband met arbeid of bedrijf, ter hand genomen met ingang van of na de dag waarop de toepassing van artikel 2, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 2, derde en vijfde lid, hem is toegezegd of door hem is aangevraagd, worden met de uitkering verrekend over de maand waarop deze inkomsten betrekking hebben of geacht kunnen worden betrekking te hebben. Deze verrekening geschiedt aldus, dat de uitkering wordt verminderd met het bedrag, waarmede de uitkering, vermeerderd met die inkomsten, de laatstelijk genoten wedde, onderscheidenlijk het verschil tus-

sen de laatstelijk voor de vermindering van de werkzaamheden genoten wedde en het als gevolg van die vermindering resterende deel van die wedde overschrijdt.

2. Het in het voorgaande lid bepaalde vindt overeenkomstig toepassing ten aanzien van de inkomsten uit of in verband met arbeid of bedrijf ter hand genomen gedurende non-activiteit, vakantie of verlof onmiddellijk voorafgaande aan het ontslag, of aan de aanvang van het gedeeltelijk dienstverband ter zake waarvan de uitkering is toegekend. Ten aanzien van deze verrekening is artikel 6 van toepassing, met dien verstande, dat zij geschiedt over de in de vorige volzin bedoelde langere termijn in plaats van over iedere maand afzonderlijk.

3. Wanneer de deelnemer arbeid of bedrijf ter hand heeft genomen vóór de dag van het ontslag of de aanvang van het gedeeltelijk dienstverband anders dan bedoeld in de voorgaande leden, en na die dag uit die arbeid of dat bedrijf inkomsten of meerinkomsten gaat genieten is het eerste lid van toepassing, tenzij de deelnemer aannemelijk maakt dat die inkomsten of vermeerdering van inkomsten of een gedeelte daarvan noch het gevolg zijn van een verhoogde werkzaamheid noch verband houden met het ontslag, of het gedeeltelijk dienstverband, in welk geval die inkomsten, die meerdere inkomsten of dat gedeelte daarvan niet in aanmerking worden genomen voor de toepassing van het eerste lid.

4. Voor de toepassing van dit artikel wordt een uitkering krachtens de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (Stb. 1975, 674) aangemerkt als inkomsten in verband met arbeid.

5. Indien in het bedrag der inkomsten bedoeld in de voorgaande leden, is of geacht kan worden te zijn begrepen een vergoeding ter zake van de premie Algemene Ouderdomswet en Algemene Weduwen- en Wezenwet, blijft deze vergoeding voor de toepassing van dit artikel buiten beschouwing.

6. In bijzondere gevallen kan de Directeur-Generaal van het in dit artikel bepaalde ten gunste van de deelnemer afwijken.

Artikel 8

1. De deelnemer is verplicht van het ter hand nemen van enige arbeid of bedrijf terstond mededeling te doen aan de Directeur-Generaal onder opgave, voor zover mogelijk, van de inkomsten, die hij uit de werkzaamheden zal trekken. Zijn de inkomsten niet vooraf op te geven, dan doet hij tijdig vóór het verschijnen van elke uitkeringstermijn opgave van de inkomsten, die hij sinds het ter hand nemen van de werkzaamheden of sinds de vorige opgave heeft genoten.

2. Brengt de aard van de werkzaamheden of van de inkomsten mede, dat de inkomsten over een langere termijn moeten worden berekend, dan geschiedt de opgave dienovereenkomstig en wordt op de uitkering een vermindering toegepast van een voorlopig vastgesteld bedrag onder voorbehoud van verrekening aan het einde van de evenbedoelde termijn.

3. De Directeur-Generaal kan bij de vaststelling van het bedrag van de vermindering van de opgave van de belanghebbende afwijken.

4. Het in de voorgaande leden bepaalde vindt overeenkomstige toepassing ten aanzien van de arbeid of bedrijf en de inkomsten daaruit, bedoeld in artikel 7, tweede en derde lid.

5. De deelnemer wordt door het aanvaarden van de uitkering geacht erin toe te stemmen, dat allen, die daarvoor naar het oordeel van de Directeur-Generaal in aanmerking komen, omtrent zijn omstandigheden alle inlichtingen geven, welke voor de uitvoering van dit besluit noodzakelijk zijn.

Artikel 9

1. Het recht op uitkering, bedoeld in artikel 2, eerste lid, eindigt met ingang van de dag, waarop de deelnemer de leeftijd van 65 jaar bereikt.

2. Het recht op uitkering, bedoeld in artikel 2, derde lid, eindigt, indien de deelnemer ter zake van ontslag uit de ingevolge artikel 2, derde lid gedeelte-

lijk voortgezette betrekking recht verkrijgt op uitkering als bedoeld in artikel 2, eerste lid, dan wel op invaliditeitspensioen of ouderdomspensioen krachtens de Algemene burgerlijke pensioenwet, en wel met ingang van de dag, waarop die uitkering, onderscheidenlijk het pensioen ingaat.

3. Het recht op uitkering, bedoeld in artikel 2, vijfde lid, eindigt, indien de deelnemer ter zake van ontslag uit de ingevolge artikel 2, vijfde lid gedeeltelijk voortgezette betrekking recht verkrijgt op ouderdomspensioen krachtens de Algemene burgerlijke pensioenwet, met ingang van de dag, waarop het pensioen ingaat.

4. Het recht op uitkering eindigt voorts met ingang van de dag volgende op die, waarop de deelnemer is overleden.

5. Het recht op uitkering kan geheel of ten dele vervallen worden verklaard, indien de belanghebbende onderscheidenlijk de deelnemer de gegevens die noodzakelijk zijn voor de vaststelling of de vermindering van de uitkering niet, niet volledig of onjuist verstrekt.

Artikel 10

1. Ten aanzien van de deelnemer aan wie een uitkering krachtens artikel 2, eerste lid is toegekend en die uit hoofde van ziekte aanspraak heeft of krijgt op doorbetaling van zijn laatstelijk genoten bezoldiging, wordt de verdere uitvoering van dit besluit opgeschort tot het einde van het tijdvak waarover die aanspraak bestaat.

2. Het vorige lid vindt overeenkomstige toepassing in het geval aanspraak bestaat op een uitkering overeenkomstig de normen van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, mits deze uitkering niet minder bedraagt dan 80 % van de laatstelijk genoten bezoldiging.

3. Ten aanzien van de deelnemer aan wie een uitkering krachtens artikel 2, derde onderscheidenlijk vijfde lid onder b is toegekend en die wegens ziekte ontstaan voor het tijdstip dan wel binnen een maand na het tijdstip van ingang van zijn gedeeltelijk dienstverband nog ongeschikt is een naar aard en omvang soortgelijke dienstbetrekking te vervullen kan de Directeur-Generaal nadere uitvoeringsvoorschriften geven overeenkomstig artikel 42 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement onderscheidenlijk artikel 32c van het Arbeidsovereenkomstenbesluit.

Artikel 11

1. Indien de deelnemer aanspraak heeft op een uitkering overeenkomstig de normen van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (Stb. 1967, 439), die minder bedraagt dan 80 % van de laatstelijk genoten bezoldiging wordt de uitkering ingevolge dit besluit slechts uitbetaald voor zover deze de evenbedoelde uitkering overeenkomstig de normen van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering te boven gaat.

2. Indien de deelnemer, uit hoofde van de betrekking, waaraan de uitkering wordt ontleend, aanspraak heeft of verkrijgt op een uitkering krachtens de Werkloosheidswet, de Ziektewet of de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, wordt gedurende de termijn, waarover die aanspraak bestaat, de uitkering slechts uitbetaald voor zover het evenbedoelde uitkeringen te boven gaat.

Artikel 12

1. Zo spoedig mogelijk na het overlijden van de deelnemer wordt door de Directeur-Generaal aan de weduwe of weduwnaar, van wie de overledene niet duurzaam gescheiden leefde, een bedrag uitgekeerd gelijk aan de laatstelijk genoten wedde over een tijdvak van drie maanden vermeerderd met de kinderbijslag voor het eerste en tweede kind, die de belanghebbende ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet (Stb. 1962, nr. 160) op de dag van het overlijden genoot. Wordt op de uitkering een vermindering toegepast krachtens artikel 7 of 8 dan is het bedrag, dat ingevolge de voorafgaande

volzin wordt toegekend, gelijk aan het bedrag van de uitkering, dat de deelnemer op de dag van overlijden ontving, over een tijdvak van drie maanden. Bij het overlijden in de periode van opschorting van de uitkering krachtens artikel 10 bestaat geen aanspraak op de toekenning van een bedrag als bedoeld in dit artikel.

2. Bij ontstentenis van een weduwe of weduwnaar, van wie de overledene niet duurzaam gescheiden leefde, geschiedt de toekenning van het bedrag als bedoeld in het eerste lid ten behoeve van de minderjarige kinderen. Onder kinderen in de zin van dit artikel worden mede verstaan natuurlijke kinderen en kinderen, waarover de overledene de pleegouderlijke zorg droeg. Onder pleegouderlijke zorg wordt verstaan de zorg voor het onderhoud en de opvoeding van het kind als was het een eigen kind, onafhankelijk van enige verplichting daartoe of van het genieten van een vergoeding daarvoor.

Ontbreken ook zodanige kinderen, dan geschiedt de toekenning van het bedrag als bedoeld in het eerste lid, indien de overledene kostwinner was van ouders, meerderjarige kinderen, broeders of zusters, ten behoeve van deze betrekkingen.

3. Op het bedrag in het eerste of tweede lid wordt in mindering gebracht dat deel van het bedrag waarop de nagelaten betrekkingen van de overledene ter zake van diens overlijden aanspraak kunnen maken:

- a. krachtens enige wettelijk voorgeschreven verzekering tegen ziekte, arbeidsongeschiktheid en onvrijwillige werkloosheid;
- b. krachtens artikel 42, achtste lid, van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, onderscheidenlijk artikel 32c, achtste lid van het Arbeidsovereenkomstenbesluit, indien op de dag van het overlijden artikel 11, eerste lid, van toepassing is.

4. Indien de overledene geen betrekkingen, als bedoeld in het tweede lid, nalaat, kan het daar bedoelde bedrag door de Directeur-Generaal geheel of ten dele worden uitgekeerd voor de betaling van de kosten van de laatste ziekte en van de lijkbezorging, indien de nalatenschap van de overledene door de betaling van die kosten ontoereikend is.

Artikel 13

1. De Directeur-Generaal kan in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken voor de uitvoering van dit besluit nadere voorschriften geven.

2. Hij doet over elk kalenderjaar voor 1 april van het daarop volgende kalenderjaar verslag aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken over het verloop van dit experiment.

Artikel 14

In bijzondere gevallen of groepen van gevallen waarin de toepassing van dit besluit tot een naar het oordeel van de Directeur-Generaal onredelijke uitkomst leidt, is de Directeur-Generaal bevoegd, na overleg met de Minister van Binnenlandse Zaken, een beslissing te nemen die met de strekking van dit besluit overeenkomt.

Artikel 15

Dit besluit kan worden aangehaald als «Besluit experiment flexibel uittreden PTT-personeel».

Artikel 16

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1980. Indien het Staatsblad, waarin dit besluit wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 31 december 1979, treedt het in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad, waarin het wordt geplaatst en werkt het terug tot 1 januari 1980.

Lasten en bevelen dat dit besluit (met de daarbij behorende nota van toelichting) in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

Soestdijk, 28 december 1979

Juliana

De Minister van Binnenlandse Zaken,
H. Wiegel

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
D. S. Tuijnman

Uitgegeven de vijftiende januari 1980

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter

NOTA VAN TOELICHTING

In het kader van de zorg voor de oudere werknemer in burgerlijke overheidsdienst achten ondergetekenden het wenselijk om te komen tot een experiment met betrekking tot flexibel uittreden.

Het voorstel om te komen tot een experiment met betrekking tot flexibel uittreden is afkomstig van de zogenaamde «Commissie Positie Oudere Ambtenaar». Deze commissie heeft onder meer tot taak zich te bezinnen op de algemene problematiek van de positie van de oudere werknemer in burgerlijke overheidsdienst.

Met een grotere flexibiliteit waarbij de werknemer binnen zekere grenzen zelf zijn pensioendatum kiest wordt beoogd meer tegemoet te komen aan de grote individuele verschillen in behoeften en capaciteiten van iedere werknemer.

Er bestaat thans onvoldoende kennis omtrent de werkelijke behoefte van oudere werknemers aan een beëindiging van de beroepsactiviteit vóór de 65-jarige leeftijd, dan wel aan een voortzetting van de beroepsactiviteit na de leeftijd van 65 jaar.

Zo is niet voldoende bekend welke aspecten voor betrokkenen hiervoor van doorslaggevende betekenis zijn.

Voorts is thans niet bekend in hoeverre de behoefte aan vervroegd uittreden dan wel aan doorwerken na 65 jaar aanwezig is bij de verschillende functieniveaus. Ook zouden gegevens moeten worden verzameld in hoeverre men bereid is ten behoeve van vervroegde uittreding in de salarissfeer en/of in de pensioensfeer in inkomen achteruit te gaan.

Tevens zou moeten kunnen worden nagegaan of de werkomstandigheden of juist de persoonlijke omstandigheden tot vervroegd uittreden of tot doorwerken na 65 jaar doen besluiten. De praktijk heeft geleerd dat dergelijke gegevens nauwelijks door middel van enquêtering verkregen kunnen worden, omdat men in de praktijk op dit punt veelal anders handelt dan men in een enquête zegt te zullen doen.

Ondergetekenden zijn dan ook in het algemeen van oordeel dat slechts door een experiment onder een breed gestructureerde sector van het overheidspersoneel, feitelijke kennis kan worden verworven omtrent de percentages van deelneming, alsmede bij voorbeeld over de concrete beslissingen die ambtenaren zullen nemen inzake voortzetting dan wel beëindiging van hun dienstverband.

Als experimenteerveld hebben ondergetekenden gekozen voor het Staatsbedrijf der PTT, aangezien dit onderdeel der rijkdienst door zijn verscheidenheid aan functies en door zijn spreiding over het gehele land geacht mag worden een afspiegeling te zijn van de gehele rijksoverheid. Bovendien beschikt de PTT over een apparaat dat een goede begeleiding van het experiment waarborgt.

Met dit experiment worden gegevens verzameld, die van nut kunnen zijn voor het vaststellen van de richting waarin het beleid ten aanzien van de oudere werknemer in burgerlijke overheidsdienst dient te gaan.

Het experiment opent enerzijds de mogelijkheid van vervroegd uittreden voor ambtenaren van 60 jaar en ouder, anderzijds geeft het de mogelijkheid van doorwerken tot 67 jaar. Ondergetekenden zijn van oordeel dat in dit experiment, dat het verkrijgen van gegevens ten doel heeft, het verschijnsel van «doorwerken» na 65 jaar niet mag ontbreken, omdat over dit aspect geen op de praktijk gebaseerde ervaringen bestaan. Er wordt op gewezen dat, indien wordt doorgewerkt na de 65-jarige leeftijd, deze tijd meetelt voor het pensioen, zodat het aantal voor pensioen geldige jaren toeneemt, zij het met handhaving van het maximum op 40. Over deze tijd moet tevens de normale pensioenpremie worden betaald.

Aan de vaststelling van de benedengrens van 60 jaar ligt de gedachte van een betere mogelijkheid tot het peilen van de werkelijke behoeften ten grondslag.

Door deze leeftijdsgrens van 60 jaar onderscheidt dit experiment zich ook essentieel van de reeds gerealiseerde experimenten ter zake onder andere in het onderwijs.

Eveneens is in het experiment de mogelijkheid opgenomen van gedeeltelijk uittreden door middel van arbeidstijdverkorting, zowel vóór als na de 65-jarige leeftijd.

Beoogd wordt het experiment gedurende een periode van drie jaar van kracht te doen zijn, zodat ook een eventuele ontwikkeling in tijd kan worden onderkend. Gedurende deze periode is tussentijds evaluatie van het experiment gewenst. Gedurende de periode van drie jaar van het experiment kunnen zij, die de 60-jarige leeftijd bereiken of hebben bereikt voor vervroegd uittreden kiezen. Ondergetekenden zijn van oordeel dat met een dergelijke beperking in de tijd het experiment voldoende tot zijn recht kan komen, waarbij toch een definitieve beëindiging van het experiment vaststaat.

Een essentieel kenmerk van de in het experiment te hanteren uitkeringsregeling is dat bij beëindiging van de beroepsactiviteit het uitkeringsbedrag conform de pensioenberekening wordt vastgesteld en dat na de werkbeëindiging geen verdere pensioenopbouw plaatsvindt. De gedachte die hieraan ten grondslag ligt is dat degene, die te kennen heeft gegeven eerder met werken te willen ophouden, een zekere teruggang in inkomen en pensioen moet accepteren, zodat de met vervroegd uittreden samenhangende financiële last door zowel werkgever als door werknemer wordt gedragen.

Ten slotte wordt er met nadruk op gewezen dat dit experiment alleen voor personeel in dienst van de PTT slechts tijdelijk, gedurende de werkingsperiode van dit experiment, geldende arbeidsrechtelijke voorwaarden geeft. Uit dit experiment mogen evenmin aanwijzingen gehaald worden ten aanzien van de richting waarin te zijner tijd eventueel te nemen maatregelen voor de oudere werknemers zullen gaan.

Indien gedurende de werkingsperiode van dit besluit tevens een voor de overheidsdienst algemeen geldende regeling vervroegd uittreden van kracht is, dan hebben PTT-ers, ieder voor zich, de vrije keus voor welke regeling zij opteren. Het zal echter niet mogelijk zijn om van de ene regeling op de andere over te stappen.

Eenmaal gekozen, dan wordt men aan deze keuze gehouden.

Na deze algemene inleiding volgt hieronder nog – waar nodig – een toelichting per artikel.

Artikel 1

Onder bevoegd gezag moet worden verstaan het gezag dat volgens het organiek besluit PTT 1955 (Stb. 217) tot het verlenen van ontslag bevoegd is, namelijk:

a. de Koningin:

de directeur-generaal der PTT;
de hoofddirecteuren der PTT;
de directeur van de Postcheque- en Girodienst;
de directeur van de Rijkspostspaarbank;
de onderdirecteur van de Rijkspostspaarbank;

b. de Minister van Verkeer en Waterstaat:

de accountant der PTT;
de accountant 1e klasse der PTT;
de hoofdaccountant der PTT;
de hoofdingenieur-directeur der PTT;
de hoofdingenieur in algemene dienst der PTT;
de hoofdinspecteur-directeur der PTT;
de inspecteur in algemene dienst der PTT;
de plaatsvervangend hoofddirecteur der PTT;

c. de directeur-generaal der PTT:

de overige ambtenaren.

Voor arbeidscontractanten geldt dat zij worden ontslagen door het gezag dat hen in dienst heeft genomen.

Belanghebbende is degene die op 1 januari 1980 de 60-jarige leeftijd heeft bereikt of deze leeftijd vóór 1 januari 1983 zal bereiken.

Bovendien is (in artikel 2) bepaald dat een verzoek om aan het experiment mee te doen voor 1 oktober 1982 (dan wel vóór 1 juli 1982 – vgl. artikel 2 zevende lid, onder b) moet zijn ingediend. Deze afscherming is nodig om te voorkomen dat belanghebbenden die weliswaar hebben voldaan aan de eis om op 1 januari 1983 de 60-jarige leeftijd te hebben bereikt, een aantal jaren na het beëindigen van het experiment alsnog een verzoek indienen om voor deze regeling in aanmerking te komen.

Om het experiment niet aan waarde te laten inboeten is niet als vereiste gesteld dat betrokkene een minimum aantal dienstjaren moet hebben.

Dit betekent dat in beginsel een ieder, die bij de PTT in dienst is ongeacht het aantal dienstjaren, aan het experiment kan deelnemen.

Als voorwaarde is wel gesteld dat betrokkene op de ingangsdatum van het experiment (1 januari 1980) in dienst van de PTT moet zijn.

Voorts moet de belanghebbende een hoofdbetrekking bekleden. Dit houdt in dat ook part-timers die tenminste 20 uur per week werken voor het experiment in aanmerking kunnen komen.

Van het begrip belanghebbende wordt onderscheiden de «deelnemer» zijnde degenen die daadwerkelijk van de regeling gebruik maakt.

Artikel 2

In dit artikel worden drie mogelijkheden onderscheiden:

- a. ontslag uit de dienst na het bereiken van de leeftijd van 60 jaar en vóór de 65-jarige leeftijd, met recht op een uitkering ingevolge artikel 3;
- b. voortzetting van het dienstverband voor 20 uren per week na het bereiken van de leeftijd van 60 jaar en vóór de 65-jarige leeftijd, met recht op een uitkering ingevolge artikel 4;
- c. voortzetting van het dienstverband, hetzij voor de gehele werktijd, hetzij voor twintig uren per week, na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar, met recht op een uitkering ingevolge artikel 4.

Zoals uit de toelichting bij artikel 1 ter zake van het bevoegd gezag blijkt kan het ontslag volgens het Organiek Besluit PTT door een gedecentraliseerd gezag worden verleend.

De toekenning van de uitkering zal echter gecentraliseerd gebeuren, welke bevoegdheid aan de Directeur-Generaal van de PTT is toegekend.

Artikel 94, derde lid, van het Algemeen Rijksambtenarenreglement handelt over de situatie dat tegen de ambtenaar, die om ontslag heeft verzocht, een strafrechtelijke vervolging ter zake van misdrijf is ingesteld. In dergelijke gevallen kan worden besloten, in afwachting van een nadere beslissing, het verzoek om ontslag althans voorlopig aan te houden.

In overeenstemming met het vijfde lid van artikel 94 van het ARAR, dat bepaalt dat ontslag op eigen verzoek eervol wordt verleend, wordt krachtens artikel 2 eveneens eervol ontslag verleend.

Er wordt van uitgegaan, dat het deelnemen aan het experiment op vrijwillige basis geschiedt. Deze vrijwilligheid brengt met zich mee, dat niet slechts op 60-jarige leeftijd, maar ook later nog, bij voorbeeld op 62- of 63-jarige leeftijd, uiteraard gedurende de looptijd van het besluit, een verzoek kan worden ingediend om van de regeling voor flexibel uittreden gebruik te maken.

Om te voorkomen dat de werkgever voor te onverwachte situaties komt te staan is echter bepaald, met het oog op de te nemen maatregelen, dat het ontslag niet eerder ingaat dan op de eerste dag van de vierde maand, volgende op die, waarin het bevoegd gezag het verzoek om ontslag heeft ontvangen.

Deze termijn van drie maanden kan bovendien, indien het dienstbelang dit vordert, nog eens met ten hoogste drie maanden worden verlengd.

In het vierde lid is geregeld dat een verzoek om ontslag ingevolge deze regeling niet wordt ingewilligd indien er aanleiding bestaat de z.g. pensioenscheuringsprocedure in gang te zetten. Dit geldt tevens indien en zolang deze procedure loopt.

Het verlengen van het dienstverband voor de gehele of de gedeeltelijke werktijd na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar dient met instemming van het bevoegd gezag te geschieden. Het bevoegd gezag moet op grond van het functioneren van de belanghebbende of op grond van het advies van de bedrijfsgeneeskundige dienst immers de mogelijkheid hebben het dienstverband niet voort te zetten, omdat de continuïteit van het werk gewaarborgd moet blijven. Bovendien heeft het doorwerken na de 65-jarige leeftijd consequenties voor de promotiemogelijkheden van anderen. De criteria waaraan belanghebbende moet voldoen voor het verkrijgen van deze instemming van het bevoegd gezag zullen door de PTT in een interne richtlijn moeten worden vastgelegd. Aan het geheel of gedeeltelijk doorwerken na 65 jaar is de voorwaarde verbonden dat het bevoegd gezag in overleg met de deelnemer telkens na een halfjaar moet beoordelen of het dienstverband met de 65-er kan worden voortgezet.

Instemming van het bevoegd gezag is eveneens als eis gesteld bij het gedeeltelijk voortzetten van het dienstverband tussen het 60ste en het 67ste jaar, omdat van geval tot geval zal moeten worden bezien of parttime uitreden organisatorisch mogelijk is.

Opgemerkt wordt dat het aantal van 20 uur als een gemiddelde kan worden gezien, dat over meer dan één week kan worden bereikt.

Hierdoor bestaat de mogelijkheid, dat bij voorbeeld één week gedurende 2 dagen en de daarop volgende week gedurende 3 dagen wordt gewerkt.

Zodoende zal het eenvoudiger zijn om bij voorbeeld «duo-banen» te creëren.

Artikelen 3 en 4

Aangezien bij vervroegd (gedeeltelijk) uitreden nog geen aanspraak op pensioen bestaat, dient te worden voorzien in een uitkering over de periode tussen het tijdstip van uitreden en dat waarop recht op pensioen ontstaat.

Overeenkomstig het voorstel van de Commissie Positie Oudere Ambtenaar wordt de uitkering in het ontwerp-besluit gesteld op het bedrag van het uitgesteld pensioen, waarop de belanghebbende recht zou hebben gehad, indien hij op het tijdstip van uitreden de leeftijd van 65 zou hebben bereikt. Dit impliceert dat in de uitkering een bedrag wordt opgenomen gelijk aan het bedrag van het algemeen pensioen krachtens de Algemene Ouderdomswet, omdat op het tijdstip van uitreden nog geen recht op laatstbedoeld pensioen bestaat, een en ander met overeenkomstige toepassing van de bepalingen van de Algemene burgerlijke pensioenwet inzake de inbouw van het AOW-pensioen in het ambtelijk pensioen (artikel 3).

Bij gedeeltelijk uitreden (voortzetting van het dienstverband met een verminderde werktijd) wordt een evenredige uitkering toegekend (artikel 4). Het ligt in de rede, dat in de uitkering geen AOW-component wordt opgenomen indien de echtgenoot of echtgenote van de deelnemer daadwerkelijk recht op AOW-pensioen heeft of recht heeft op een uitkering volgens artikel 3 van het ontwerp-besluit, waarin die component reeds is opgenomen (artikel 3, tweede lid). Een bestaande uitkering dient in diezelfde zin te worden herzien, wanneer de echtgenoot of echtgenote van de deelnemer een recht als zojuist bedoeld verkrijgt, dan wel wanneer de deelnemer zelf recht op AOW-pensioen verkrijgt (artikel 4, tweede lid). Dit laatste kan zich voordoen bij doordienen na de 65-jarige leeftijd in een voordien gedeeltelijk voortgezet dienstverband.

Wanneer het recht op AOW-pensioen leidt tot inbouw in enig pensioen, wordt daarmee overeenkomstig de inbouwbeperking van de Algemene burgerlijke pensioenwet rekening gehouden voor de inbouw in de uitkering (artikel 3, derde lid).

De uitkering is op dezelfde wijze als de ambtelijke pensioenen welvaartsvast (artikel 3, vierde lid).

Er wordt nog op gewezen, dat voor degene aan wie op grond van dit besluit ontslag is verleend, de Ziektelkostenregeling Bijzondere Groepen 1976 van toepassing is, gezien het bepaalde in artikel 1, eerste lid, a, onder 2 van deze regeling («... dan wel een met zodanig wachtgeld of zodanige uitkeringen overeenkomende uitkering krachtens een andere regeling»).

Artikel 5

Omdat het bedrag van een ouderdomspensioen op jaarbasis wordt vastgesteld is het nodig te bepalen dat de betaling van de uitkering in maandelijkse termijnen geschiedt.

Artikel 6

Dit artikel heeft betrekking op de zogenaamde AOW-premiecompensatie. Deze bepaling valt te vergelijken met artikel N 10 van de Algemene burgerlijke pensioenwet.

Artikel 7 en 8

De artikelen 7 en 8 handelen over de zogenaamde anticumulatie-regeling, waarbij evenals in het Rijkswachtgeldbesluit 1959, onderscheid wordt gemaakt tussen bestaande neveninkomsten en de na uittreding of vermindering van diensttijd gecreëerde nieuwe inkomsten.

In beginsel komen voor verrekening in aanmerking inkomsten uit of in verband met arbeid of bedrijf, ter hand genomen op of na de datum waarop het ontslag of de vermindering van diensttijd is ingegaan, is aangevraagd of aangezegd, dan wel ter hand genomen gedurende non-activiteit, verlof of vakantie, onmiddellijk aan het ontslag enz. voorafgegaan.

Voor het overige wordt verwezen naar het Rijkswachtgeldbesluit met daaraan volgend dat een belanghebbende die in aanmerking komt voor dit experiment vanzelfsprekend geen verplichting heeft tot het aanvaarden van een aangeboden betrekking.

Artikel 9

De uitkering eindigt, wanneer recht op pensioen ontstaat.

De evenredige uitkering, toegekend wegens gedeeltelijk uittreden, eindigt voorts bij toekenning van een uitkering wegens definitief uittreden.

Artikel 10

Met dit artikel wordt beoogd een voorziening te treffen gelijk aan die van artikel 42 ARAR en van artikel 32c, AOB voor degene die ziek is of ziek wordt binnen een maand, nadat deze eervol ontslag heeft verkregen, of nadat deze zijn dienstverband slechts gedeeltelijk is gaan voortzetten.

Artikel 12

Deze bepaling heeft betrekking op de zogenaamde smartegelduitkering.

Artikel 14

Deze bepaling voorziet in een zogenaamde hardheidsclausule voor de gevallen dat deze regeling tot onredelijke, niet met de strekking van de regeling overeenkomende uitkomsten zou leiden. Met deze bepaling kan met het oog op extreme gevallen van dit besluit worden afgeweken.

Hoewel de regeling geen herzieningsprocedure kent voor belanghebbenden met betrekking tot beslissingen, welke te hunnen aanzien ter uitvoering van het besluit worden genomen, wordt er ten overvloede op gewezen, dat vanzelfsprekend zo nodig beroep op de ambtenarenrechter onderscheidenlijk (voor arbeidscontracten) de kantonrechter openstaat.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
H. Wiegel

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
D. S. Tuijnman